

ધોરણ : 7

ગુજરાતી

પાઠ - 8

માલમ હલેસાં માર

અભ્યાસ / સ્વાધ્યાય

અભ્યાસ

1. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો ઉત્તર શોધીને તેનો ક્રમ-અક્ષર
પ્રશ્ન સામેના માં લખો.

(૧) 'માલમ મોટાં હલેસાં તું માર...' આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?

(૨) કવિ

(૩) દિયર

(૪) ભાલી

(૫) નાવિક

(2) દિયરને દરિયાપાર શા માટે જવાની ઈચ્છા છે ?

(ક) રહેવા

(ખ) કમાવા

(ગ) ફરવા

(ધ) પરણવા

(3) “મેણાં મારીને મારી મતિ સુધારી” – અહીં “મતિ સુધારી” એટલે _____

(ક) બુદ્ધિ આવી

(ખ) સાચું જ્ઞાન થયું

(ગ) કમાતો થયો

(ધ) પરણવા તૈયાર થયો

(4) દિયરે ભાલીને કેવાં કહ્યાં છે ?

- (ક) સમજદાર
- (ખ) જ્ઞાની
- (ગ) સ્નેહભીનાં
- (ધ) કેસરભીનાં

2. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-એક વાક્યમાં આપો.

- (1) માલમને “મોટાં હલેસાં માર’ આવું શા માટે કહ્યું છે ?
- માલમને મોટાં હલેસાં મારવાનું કહ્યું છે, કારણ કે દિયરને દરિયાની પેલે પાર(કિનારે) જવું છે.
- (2) ભાલીએ દિયરને કેવું મહેણું માર્યું છે ?
- ભાલીએ દિયરને મહેણું માર્યું છે કે તમે આજસનાં સરદાર છો અને તમારો અવતાર નકામો છે, કારણ કે તમે ભાઈની કમાણી પર જલસા કરો છો.

(3) દિયરને જવા બંદરે શા માટે જવું છે ?

➤ દિયરને જવા બંદરે પેસા કમાવા માટે જવું છે.

(4) દિયરને સિંહલદ્વીપ શા માટે જવું છે ?

➤ દિયરને સિંહલદ્વીપ પદમણી નાર (સુંદર લી) ને પરણવા
માટે જવું છે.

(5) દિયરને જીવવામાં સાર ક્યારે લાગે છે ?

➤ દિયરને પેસા કમાઈને તેમજ પદમણી નારને પરણીને ઘેર પાછો આવે ત્યારે ભાલી તેને મોતીશી પોંઘે તો જ જીવવામાં સારા લાગે છે.

(6) ભાલીએ આપસુ દિયરની મતિ કેવી રીત સુધારી ?

➤ ભાલીએ મહેષું માર્યું, 'તું આપસનો સરદાર છે, ભાઈની કમાણી ઉપર જલસા કરે છે,' - આ મહેષાથી આપસુ દિયરની મતી સુધરી ગઈ.

3. નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો.

- દિયર ભાલી વિશે શું કહે છે ? શા માટે ?
- ભાલીએ દિયરને મહેણું માર્યું. આથી દિયરની આખસ ફૂરું
થઈ. એના મનનાં દ્વાર ખૂલ્યાં. એની બુદ્ધિ અને જિંદગી
સુધરી ગઈ તેથી દિયરે ભાલીને જુલની ધારે જુવવા કર્યું.

સ્વાધ્યાય

1. સૂચવ્યા મુજબ ઉત્તર લખો.

(1) આગસથી થતું નુકસાન ચાર-પાંચ વાક્યોમાં લખો.

આગસથી શરીર અને મન બગાડે છે. આગસ સર્વ પ્રકારના કુરાચારની જનેતા છે. આગસુ માણસ દેવાદાર રહે છે ને બીજાને ભારરૂપ બને છે. આગસ આપણી “આજ’ લઈને આવતી કાલ’ ઉધઈની જેમ ખાઈ જાય છે. આગસ શાંતિ અને સુખને હરનાર છે. આગસથી કટાઈ જવા કરતાં મહેનતથી ઘસાઈ જવું વધુ સારું છે.

(2) તમે કોઈ પાસેથી કંઈ સારું શીખ્યાં હો તો તે પ્રસંગ લખો.

➤ સમયપાલન હું મોહનકકા પાસેથી શીખ્યો. મોહનકકા અમારી સોસાયટીમાં રહે છે. સવારે અગિયાર વાગ્યે પોતાની પેઢી પર જવા નીકળે ત્યારે સૌ એમનાં ઘડિયાળ મેળવે. એક વાર સોસાયટીના સભ્યોની મીટિંગ અમારે ઘેર હતી. સમય રવિવારની સાંજે આઠ વાગ્યાનો હતો. પોતે આઠ વાગ્યે આવી ગયા.

➤ સભ્યો નવ વાગ્યે આવ્યા. મને ખબર છે કે મારા પિતાજીએ
મોહનકાકાના સમયપાલનના અનેક પ્રસંગો એ વખતે
કહેલા. પછી તો મોહનકાકા જ્યાં હોય ત્યાં સૌ સમય
સાચવતા. તેઓ કહેતા કે તમે સમય સાચવશો તો સમય
તમને સાચવશો. મોહનકાકાના જીવન પરથી કું પણ
સમયપાલનનું મહત્વ સમજ્યો.

- (3) તમારા ગામમાં કોઈ સ્થાનિક કલાકાર પાસેથી આ ગીત
જેવાં બે લોકગીતો મેળવીને એનું વર્ગસમક્ષ ગાન કરો.
➤ તમારે તમારા ગામનું કોઈ પ્રખ્યાત લોકગીત લખવાનું છે.

2. નીચે આપેલા શબ્દો માટે કાવ્યમાં વપરાયેલા શબ્દો શોધીને લખો.

(1) ભાલી	= ભાલલડી
(2) લક્ષ્મી	= લખ્મી
(3) દિયર	= દે 'ર
(4) ગયા	= ગિયા
(5) આળસ	= આળણ
(6) નારી	= નાર
(7) ઘોડા	= ઘોડલાં
(8) જુલ	= જુલલડી

3. નીચેની ખાલી જગ્યામાં જરૂરી શબ્દો મૂકી પંક્તિનું ગાન કરો.

કેસરભીનાં તમે જીવો ભાલલડી મારાં

જીવો જલલડી ની ધાર;

હ..... મેણાં મારીને મારી મતિ સુધારી

ખોલ્યાં તે મન નાં દ્વાર રે... માલમ.

4. તમારી સ્થાનિક બોલીના દસ શબ્દો લખો.

➤ પટણી બોલીનાં કેટલાક શબ્દો.

પોણી - પાણી,

છેતર - ઘેતર,

ગોમ - ગામ,

ધોરો - ધોળો,

દઈ - દહીં,

બાયુણું - બારણું,

ચેટલા - કેટલાક,

કહાડવું - કાઢવું,

વાયતર - વાવેતર,

નેહાળ- નિશાળ.

5. નીચે આપેલી પંક્તિઓ પૂર્ણ કરો.

(1) જવું છે મારે સિંહલદ્વિપમાં

પરણવા પદમણી નાર;

(2) હે... મોતીડે પોંઘે જો ભાબલડી મારી

તો તો જીવવામાં સાર રે... માલમ

(3) કેસરભીનાં તમે જવો ભાબલડી મારાં

જવો જલલડીની ની ધાર;

(4) હું મેણાં મારીને મારી મતિ સુધારી

ખોટ્યાં મનનાં દ્વાર રે... માલમ

6. આ કાવ્ય મુખપાઠ કરો.

THANKS

FOR WATCHING